

GAZETA POLSKA

W BRAZYLII

Warunki prenumeraty

W Brazylii rocznie: 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu. W Argentynie: 6 pesów, w Ameryce Północnej i reszty zagranicy 3 dolary. Numer pojedynczy: 300 rejsów. **Wychodzi raz na tydzień** zawsze w środy

Adres dla listów i przesyłek pieniężnych („Vales postaux” i „cartas com valor”)

„Gazeta Polska w Brazylii”
Curitiba — Parana — Caixa postal B.
Redakcja i Administracja
mieści się przy ulicy Conselheiro Laurindo N. 6
blisko Uniwersytetu Parańskiego.

REDAKTOR I WYDAWCA: FRANCISZEK WOCHNIK

N. 46

Kurytyba, Środa dnia 11 Listopada 1925

Rok XXXIV

FRANCJA W SYRII.

W związku z powstaniem w Syrii, które — jak to donoszą telegramy — Francji nie udało się jeszcze uśmierzyć, podaje prasa amerykańska wiele interesujących szczegółów z historii kolonizacji tej ziemi przez Francuzów, przyczem szeroko omawia rolę wielkiego Korsykanina, cesarza Napoleona I.

Historyczna anegdota mówi tedy, że Napoleon Bonaparte, wybierając się na podbój Egiptu, nosił się oddawna z myślą ugruntowania hegemonii francuskiej w Syrii. Stojąc na pokładzie okrętu, zdążającego ku Aleppo, nekany gwałtowną chorobą morską, patrzył na otulone welonem mgły wzgórze Libanon i pod wrażeniem chwili wyzwał do otoczenia swego te pamiętne słowa:

— Tam jest Wschód! Pójdę tam! Zdobędę całą Syrię! Pomazuję do Damaszku i Aleppo. Udam się do Konstantynopola i zniszczę z kretelem cesarstwo tureckie, poczem założę na Wschodzie nowe, spaniałe cesarstwo i utrwale w ten sposób imię moje w historii świata. Byc może, że wrócę przez Adrianopol, lub Wiedeń po uprzednim rozbięciu Austrii.

Bonaparte miał niewątpliwie program wspaniały, jednakże w Syrii mu się nie powiodło; dotarł tylko do przedmieść Aleppo i po bezskutecznym bombardowaniu miasta musiał ustąpić z wybrzeży syryjskich i porzucić ambitne plany stworzenia „cesarstwa orientального.”

Historja potoczyła się kołem. Niespokojne, na pół dzikie plemiona, zamieszkujące wnętrze kraju: Druzowie, o których w wyprawie swej potknął się Wielki Korsykanin dali znów znać o sobie. Nie po raz zresztą pierwszy, lub drugi, lecz zgola szósty, od czasu sławnej wyprawy Bonaparte'go.

Geneza tego ostatniego powstania jest wielce ciekawa. Prasa paryska twierdzi mianowicie, że za kulisami działa tu obecny władca Iraku, król Faizal, wypędzony przed laty szesćciu z Syrii za sprzyjanie ruchowi arabskiemu. Król Faizal rozwinał wśród Druzów wielką agitację przeciw mandatowi francuskiemu w Syrii.

Nie potrzeba również zapomnieć, że Francja propaguje żywo katolicyzm w ciągu ostatnich lat 20 w Syrii i bacznie na silną współpracę władz duchownych ze świeckimi w zakładanych przez siebie licznie szkołach, szpitalach i instytucjach kulturalnych. Plemiona zaś powstańcze, Druzowie, są fanatycznymi Mahometanami i stąd ich niechęć do swego obecnego mandatariusza.

Na szczęście jednak powstanie Druzów nie pociągnęło za sobą rewolty wszystkich innych elementów, składających się na ludność Syrii i dlatego Francja zdoła w niej jakimś czasie uporać się z powstańcami.

Niemniej jednakże od Kaira do Anatolii od Fezu do Kalkuty świat muzułmański ogarnia gorączka powstańcza, rodząc dla Europy spłót zagadnień zawyłych i trudnych do rozwiązania.

Jak wygląda oświata w państwie sowieckim.

Rosja była zawsze krajem analfabetyzmu, nigdy jednak stan oświaty nie stał tam tak niski, jak dzisiaj. Dochodząc do władzy, partja komunistyczna, postawiła sobie jako jedno z głównych zadań zaprowadzić ogólne obowiązujące nauczanie. W niezliczonych dekreтах gloszono, że przy rządach komunistycznych nie może być w Rosji, ani jednemu człowiekowi, któryby czytać nie umiał. Rzeczywistość jednak przedstawia się po siedmiu latach panowania komunistów tak przerażająco, że sam rząd ukryć nie może poważnych obaw, które mu nasuwa obecny stan powszechnego nauczania. Dane sowieckie

stwierdzają, że 88 proc. instytucji oświaty wiejskich (szkółek, czytelni i td.) w stosunku do stanu przedwojennego została zniszczonych. Te zaś, które istnieją, znajdują się w stanie okropnym.

Przedewszystkiem uposażenie nauczycieli wiejskich jest takie, że albo muszą brać, lub brać łapówki, albo umierać z głodu. Mianowicie w listopadzie roku ubiegłego nauczyciel wiejski otrzymywał miesięcznie 8 rb. złotych, obecnie otrzymuje on trochę więcej bo około 20 rubli złotych czyli 70 milrejów. To nędzne wynagrodzenie nauczyciel otrzymuje z 2-3 miesięcznym spóźnieniem, a częstokroć nie otrzymuje go wcale.

W tym stanie rzeczy zrozumiałem jest, że zawód nauczycielski tonieje z dnia na dzień. Lepsze, inteligentniejsze — jednostki uciekają z szeregów nauczycieli — a pozostają jedynie najmniej dodatnie osobniki.

Nie mając środków dla poprawy bytu materialnego nauczycielstwa, rząd sowiecki pragnął częściowo zepchnąć koszty jego utrzymania na właścicieli. W tym celu zaczęto wprowadzać po wsiach zawieranie poszczególnych umów, pomiędzy właścicielami a powiatowymi oddziałami oświaty ludowej, na mocy których, nauczyciele mieli otrzymywać od ludności zboże w naturze. Umowy te, nigdzie jednak nie były dotrzymany i w końcu wywołały niezufanie do władz sowieckich; bywały bowiem wypadki, kiedy powiatowy oddział oświaty otrzymawszy od właścicieli zboże dla trzech szkół, otwierał tylko jedną, resztę zaś zboża zatrzymywali urzędnicy dla siebie.

Obecnie w niektórych guberniach, nauczyciel żyć musi jak żebrak, chodząc od chaty do chaty, po jałmużnie, bądź też zarabiając, jako robotnik u „kulaka” (bogatego chłopca), szycie buty, jednym słowem zajmuje się wszystkim, oprócz nauczania dzieci.

Ponieważ budynki szkolne muszą być utrzymywane kosztem właścicieli, rezultat jest taki, że w większości wypadków są one w ruinie; tam zaś gdzie stan ich jest zadawalający, wynajmowane są one przez gminy bogatym chłopom, a szkoły gnieżdżą się w mieszkaniach nauczycieli.

Zrozumiałem jest, że w powyższych warunkach liczba dzieci do szkół jest niska. Są miejscowości, w których dzieci, z powodu braku ubrania i obuwia, bądź też rodzice nie pozwalają im uczęszczać na lekcje, z obawy przed chorobami, których łatwo nabawić się można w nieopalanym i zrujnowanym budynkach szkolnych; zresztą ludność do szkoły odnosi się źle i wogóle nie wierzy w oświatę. To też nieuctwo na wsi rosyjskiej wzrasta stale.

Wies rosyjska żyje zupełnie odrębnym życiem, w ciemności kompletnej, w warunkach prawie barbarzyńskich. Dostępu do niej komuniści nie mają. Ponieważ jednak potrafili oni zniszczyć cerkiew prawosławną, którą jakoby nie była — w każdym razie jednak wzbudzała do pewnego stopnia moralne pierwiastki ludności — obecnie więc, pozbawiony religji i nauki właściciel rosyjski, powoli poprostu zwierzęcej! Rząd sowiecki uchwała piękne rezolucje: „precz z analfabetyzmem”. Rezolucje te jednak pozostają tylko na papierze, gdyż komuniści nie mają dość siły, czy też umiejętności, by wprowadzić je w życie.

Wiadomości z Polski

— ROZSTRZELANIE PIĘTNASTU POLAKÓW W ORSZY. Jak donoszą z Mińska rozstrzelano w Orszy 15 Polaków za rzekome szpiegostwo na rzecz Polski, jak również za inne działania kontr-rewolucyjne i udział w ruchu powstańczym białoruskim. Wśród straconych znajdowało się 11 właścicieli, trzech byłych ziemian i jeden ksiądz. Ziemiannina, przed rozstrzelaniem w straszliwy

sposób skatowano, ksiądzka torturowano i wyrwano mu język i paznokcie. Mienie straconych uległo konfiskacie, a rodziny ich zostały zesłane w głąb Rosji. Z Mohylawa znowu donoszą o straceniu 24 poborowych, którzy nie stawili się do wojska. Taki sam los czeka przeszło sto innych dezertorów z czerwonej armji, którzy zostali schwytani i będą postawieni przed sąd.

— ROKOWANIA POLSKO NIEMIECKIE. Delegacja polska przeznaczona do rokowań z Niemcami w sprawie zawarcia umowy handlowej po otrzymaniu dalszych wskazówek od ministra spraw zagranicznych Skrzyńskiego i z Ministerstwa handlu i przemysłu, wyjechała z powrotem do Berlina celem wznowienia dalszych układów. W kołach politycznych i handlu, przypuszczają że wkrótce zostanie zawarty prowizoryczny układ między Polską i Niemcami co położy koniec wojnie cłowej tak niekorzystnej dla obu państw.

— CO NIOSĄ WODY Z BOLSZEWICKIEGO RAJU. Przed niedawnym czasem skutek ulewnych deszczów na Białorusi Berezyna silnie wezbrała, zalewając duże przestrzenie.

Obecnie wróciła do normalnego stanu, pozostawiając na polach poza namulę wielką ilość trupów w stanie rozkładu. Ołbrzymia większość tych zwłok nosi na sobie ślady okropnego zęcania się; szczególnie ślady są przepalone do kości. Jak stwierdzono, są to ofiary terronu bolszewickiego z Bobrujska, gdzie cytała mieści się nad Berezyną. Dotychczas zebrano 120 takich trupów.

— ARSEN LUPIN POD WARSZAWĄ. Przed kilku dniami zawiadomiono policję warszawską, że pod Bielaniem nad Wisłą ukrywa się w wyschniętym kanale bandyta Aleksy Wowk, który skazany na śmierć w Łomży, zbiegł z więzienia. Policja wysłała natychmiast silny patrol nad Wisłę. Jeden oddział otoczył kanał, drugi zaś wtargnął do wnętrza. Obserwowany kanar urządzony był jak salon, ozdobiony dywanami, obrazami pierwszorzędnych mistrzów, zaopatrzone w elektryczne oświetlenie i wszelki komfort.

Kanał znajduje się o pół metra pod ziemią, długi jest na kilka metrów o dość wysokim sklepieniu. Kiedy zżenci wkroczyli do wnętrza, trzymając broń w pogotowiu, w kanale nikogo już nie było. Na stole znaleziono kartkę z napisem: „Szukaj wiatru w polu.” Kanał połączony był tajnym kurytazem o systemie sprężynowym, z wyjściem na Bielany. Wykryto również dzwonek alarmujący, połączony drutem z jednych ze szczebli schodów prowadzących do kanału. Wykryto również ruchomą posadzkę, zasłaniającą wyjście na Wisłę.

— POLSKI »BISMARCK«. Odwiedziny Cziczczina w Warszawie budzą w całej Anglii, jak donosi »Daily Chronicle«, wielkie zainteresowanie.

»Daily Herald« uważa, że zamiary polskiego ministra spraw zagranicznych idą w kierunku stworzenia dla Polski obustronnego zabezpieczenia na wzór Bismarcka, t. zn., że nawiązanie stosunków z Rosją nie miałoby w niczem wpłynąć na utrzymanie dobrych stosunków z Francją. Jeżeliby rzeczywiście tak było, to polityka angielska Chamberlaina doznałaby ciężkiej porażki, albowiem porozumienie pomiędzy Warszawą a Moskwą zniszczyłoby wszystkie jego plany w kierunku odcięcia Rosji od Morza Bałtyckiego, jakoteż od Morza Czarnego.

Efekt moralny jak i tego rodzaju porozumienie musiałoby wpłynąć w Rydze i Rewlu ujemnie na przymierze bałtyckie, natomiast zabezpieczyłoby w wyższym stopniu bezpieczeństwo Polski.

Pisma wieczorne poświęcają wstępne artykuły sprawie przyjazdu Cziczczina do Warszawy. »Neue Freie Presse« pisze, że wizyta Cziczczina w Warszawie stworzyła nowy etap polityki na wschodzie.

Fakt zbliżenia polsko rosyjskiego ma dla całej Europy jaknajdonioślejsze znaczenie.

Z mowy Cziczczina wynika, że Rosja zmieniła plan zdobycia Besarabji i pewną jeź zmięła kursu polityki rosyjskiej w stosunku do państw bałtyckich.

Zbliżenie polsko rosyjskie ma tem większe znaczenie, że bolszewizm pragnie oficjalnie się europejzować.

— POLAK Z PERSJI W WOJSKU POLSKIM. Czytamy w »Polsce Zbrojnej«: W lipcu br. przybył do Polski po wielkich trudach i niebezpieczeństwach, stale dotąd zamieszkały w Curli (Persja) Kazimierz Zaprozki — natychmiast złożył podanie o przyjęcie go do szkoły podchorążych. Mówi biegle po persku, tatarsku, angielsku, francusku i rosyjsku. Jako uczeń gimnazjum w 1911 roku, wykładał naukę rachunków w polskiej szkole żołnierskiej, założonej przez Stowarzyszenie Polaków w Curli. Wogóle rodzina ta ma aspiracje rycerskie. Jeden ze starszych braci wyruszył z Persji do legjonów polskich, drugi, Karol, kilka lat temu, po ograbieniu rodziców przez bolszewików, bez grosza wyruszył na Bagdad, Beyruth do Polski, gdzie wstąpił do wojskowej szkoły marynarki. Charakterystycznym jest, że młodzież polska, wychowana poza krajem, w warunkach zupełnie innych, niż nasza, nie tylko za obowiązek, ale i za szczęście uważa za twardą służbę żołnierską w ojczystych szeregach.

— POLSKA ZATWIERDZA UKŁAD O ZAPŁAKACH. Rząd polski zatwierdził układ, zawarty poprzednio między ministerjum skarbu a International Match Corporation z New Yorku. Układ ten wydzierżawia firmie amerykańskiej polski monopol zapalnicowy na 20 lat. Wedle warunków układu, korporacja ma założyć polską spółkę akcyjną z kapitałem \$1 000 000. Ma nadto dać ministerjum skarbu \$5 500 000 na wykupno prywatnych fabryk, istniejących w Polsce, pożyczkę rządowi \$6 000 000 i płacić rocznie \$1 000 000 za dzierżawę.

— ZACHWYT DLA POLSKIEGO ŻOŁNIERZA. Przemawiając na inauguracji pomnika poległych w Champanji generał Gouraud ze specjalną czcią wspominał pierwszy i drugi pułk strzelców polskich, które przelewały krew w bitwie 15 lipca 1918 r. Generał oświadczył, że podczas manewrów polskich miał przyjemność spotkać się z kilku pozostałymi przy życiu uczestnikami tej bitwy, poczem z naciskiem podkreślił silne wrażenie jakie wywarła na nim młoda i dzielna armja polska, doskonale wyszkolona i prowadzona.

— O OSADNICTWO POLSKIE WE FRANCJI. Wicedyrektor urzędu emigracyjnego Kutowski wyjechał w towarzystwie dyrektora generalnego towarzystwa emigracyjnego Duchamella oraz dyrektora urzędu rolniczego w Paryżu Berthelota do Tuluzy, gdzie pozostanie kilka dni w celu zbadania projektu osiedlenia w tej okolicy polskich robotników rolnych.

— SZWAGIER MIKADA ODWIEDZI POLSKIE. W tym miesiącu przybywa do Polski ambasador japoński hr. Assa, który odbywa obecnie podróż po Europie, w celu zwiedzenia pobojozwisk wielkiej wojny. Prasa zagraniczna podaje, że pod nazwiskiem hr. Assa podróżuje incognito, książę Assaka, szwagier cesarza japońskiego.

— ROKOWANIA POLSKO-SOWIECKIE. W kołach gospodarczych obiegają pogłoski, że rokowania polsko-rosyjskie o zawarcie traktatu handlowego odbywać się mają w Warszawie. Rozpoczęła się 20go albo 26go października r.

— »IZWJESTJA« O POBYCIE CZICZCZINA W POLSCE. W artykule wstępnym »Izwjestja« nazywają pobyt Cziczczina w Warszawie logicznym skutkiem sowieckiej polityki pokojowej i gospodarczego zbliżenia z Polską.

Pismo z zadowoleniem wita nowy kurs polityki polskiej zmierzający do współpracy z sowietami. Zachowanie się urzędowych koł polskich i opinji publicznej polskiej jest do-

wantownicy historii, na miejscu, które narody wyszarpywały sobie nawzajem z pazurów albo z bezsilną wściekłością nieudalnego z machu patrzyły na jego niezdobyte mury i wieżycy, poznać można głęboki sens dziejów połowy całego świata, zrozumieć można zarówno Darjusza jak i Aleksandra, Paleogów i Komnenów jak i tureckich sultanów, politykę rosyjską od Piotra Wielkiego do Milukowa, jak Venizelosą i Mustafę Kemala. O takie miasto rzeczywiście, warto było, aby toczyły się te wszystkie wojny i ogniskowały wokół niego te wszystkie wiekowe zatargi. Ale tylko własne oczy potrafią przekonać całkowicie o tej prawdziwości, wszelkie słowo zbyt jest niedościgłe, aby dać o niej najlepsze, choćby fatamorganiczne pojęcie.

Miasto bowiem jest cudowne, miasto jest wieczne i wiecznie żywe. W Aja Sofija pokazują przewodnicy skrupulatnie każdy krzyż, który zdołał uniknąć zniszczenia z okazji mahometanizowania bazyliki, a przecież to zupełnie zbędne, sama architektura tej świątyni nie mającej równej sobie we wrażliwym ogromie przestrzeni i lekkości, z jaką rozwiązano problematnia, wskazuje na wielowiekowe tradycje i na jedną z najwyższych kultur do jakich ludzkość dotarła, a bardziej jeszcze wymownie przemawiają do zwiedzającego wspomnienia tej tragedji, jaka się tu rozegrała w roku 1453. gdy wkraczające do Bizancjum zwycięskie wojska półkolumny urządziły w kościele pamiętną rzeź tych, którzy w świątyni szukali ostatniego schronienia.

Zwiedziliśmy bazylikę-meczet o. czywiście zaraz rankiem pierwsze go dnia po przybyciu. A wieczorem miałem sposobność oglądać drugiej połowy tej wielkiej tragedji, jaka tu się rozegrała przed pięćdziesiąt laty: murów bizantyjskich, dzięki którym przez szereg wieków miasto potrafiło stawić czoła wszelkim napastnikom a na których dopiero Mahomet II-gi Zdobywca, po bezskutecznych próbach swego poprzednika, zdołał zatknąć zwycięski zielony szlantar. Oglądałem je o zmroku, tuż po zachodzie słońca, w tym właśnie miejscu gdzie sławna wielka armia Mahometa największe szczyby poczyniła w potężnym zwał murów, przy Top Kapu Tuż za murami, których sześciokilometrowa prze-

strzeń zachowała się do dzisiejszego dnia w nadzwyczajnie dobrym stanie i gigantycznością swoją stanowi tak wspaniałe zjawisko przeszłości, jakiemu równego nie znajdzie w żadnym innym kącie świata, czerwienieją obszerne cyprysowagaje tureckich cmentarzy. Pierre Loti szukał kiedyś tutaj właśnie swojej zmarłej kochanki, a myśmy w tajemniczym półmroku zapadającej nocy, rozświetlonym wschodzącą tarczą księżycy, który z prasarych murów wyczarował całą wielkość i potęgę ich dawnego życia, czuli w całej pełni, ile racji mieli ci wszyscy, którzy zejękawszy się z poezją tego świata nie wdrygali się chłonać ją w siebie i z innymi podzielić się częścią tego co przeżyli. Parę tygodni, ba, parę dni, przeżytych w tej atmosferze, potężnie oddziaływa na człowieka, niż więcej gdzieindziej całe lata.

Nie w tym zresztą jednym fragmencie zespala się Carogród dzisiejszy z tym z przed tysiąca i dwu lat. Gdziekolwiek nogą stąpnąć po Konstantynopolu, wszędzie widzi się to samo, do bizantyjskich murów przyparłe tureckie domki, czasem zarówno resztki starogreckich pałaców jak i niedawno spalonec mahometaniskie meczety jednako przedstawiają ruiny, pokrytą bujnym porostem trawy, krzewów i winogrodu. Wszystko spleta się zgodnie w jedną przeszłość, a na wszystkim równie bujnie porasta nowe życie, któremu ta przeszłość nic nie wadzi i nie przeczy. Obojętne bizantyjskiej ruiny można dziś widzieć w Stambule najbezpieczniej w swojej banalności kamieniczkę betonową, a naprzeciwko niej na ruinie rozwalonego meczetu rosła niezwałona kopuła, pasą się kozy. Życie nie zna tu epok, jest wieczne. I skutkiem tego przedwzięte wrażenie wieczności, a zarazem wiecznego życia, wywołuje całe miasto.

Gadano się oczywiście wiele z tej okazji o porównaniach, mówiło się i o Neapolu i o Rzymie: z zadowoleniem stwierdziłem, że wrażenie swoje z Konstantynopola należą do olbrzymiej większości tych, którzy widzą w nim najpiękniejsze, najpoetyczniejsze, najgłębiej do duszy przemawiające miasto na całym świecie, miasto, w którym zaciera się granice historii. a

mocniejsze nad wszystko życie, nie znoszące pustych kamienisk Forum Romanum żadnej pamiętki nie chowa do muzeów, ale każda cześć wplecieniem jej w chwilę biżującą. Warto zaiste zobaczyć nauce ten wielki bałagam historii. Pięknie ja w nim sięga poezji anizeli całe tomy kunsztownych rytów, wysłkiwane po nowoczesnych bybljotekach. Marjan Grzegorzczak

Dział praktyczny

JAK SIĘ USTRZEC PRZED ZARAŻENIEM. 1) Czystość jest pierwszym warunkiem zdrowia. Szare mydło jest doskonałym środkiem przeciwnym. Przeto zaleca się często myć nim ręce, zwłaszcza jeżeli się ma do czynienia z rzeczami łatwo przenoszącymi zarazę. Naczynia kuchenne często podstawić pod parę, bo ona jak i promienie słońca zabija zarazki. 2) Nie osłabiać żołądka, bo jak długo żołądek dobrze pracuje, krew jest zdrowa i organizm opiera się zarazie.

— **ZNACZENIE SOLI KUCHENNEJ.** Przeciw krwotokom rozpuścić łyżkę soli w wodzie i dawać do picia, pomaga nadzwyczajnie.

Przeciw zgadze: rozpuścić łyżeczkę od kawy soli w zimnej wodzie i pić.

Przeciw nudnościom żołądkowym wypić szklankę wody z rozpuszczoną pełną łyżeczką soli.

Sparzywszy się siarką od zapaleń, przyłożyć natychmiast szmatkę zmożoną w słonej wodzie. Tak samo w razie ukłucia żądłem pszczoły.

— **TWAROG.** Przy podagrze: położyć na cierpiec miejsce świeży twarog, rozsmarowany na płótnie. Tak samo przy bolesnych wrzodach, będących w stanie zapalnym; także na ból i klucie w piersiach lub zapalenie oczu. Twarog posypany proszkiem kminkowym doskonale pomaga na osłabienia żołądka. Twarog ze śmietaną i z cukrem jest doskonałym środkiem odżywczym dla dzieci ponad półtora roku życia.

Kołdry sztepowane

dostarcza i naprawia dobrze gwarantownie i tanio
Augusto Heeren — Kurytyba
Rua Marechal Bôx. Peixoto 57

MASZYNY ROLNICZE

wszelkiego rodzaju
Żądajcie oferty

CASA MELICHAR
KURYTYBA - Parana, Praca Senador Correia, Nr. 7

Największy sklep polski w Palmeirões CASA VICTORIA

STEFANA KYBACKIEGO & SKI
Skład towarów kolonialnych. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Kupuje i sprzedaje jako to: Kukurydzę, lizon, fasolę, ziemniaki, owies, żyto, herwa mats i inne produkta rolne. Wysła się na zamówienie do wszystkich stanów Brazylii. Ma zawsze na składzie: ryż, sól, mąkę pszenną i żytnią, cukier kawę i inne artykuły spożywcze i to najlepszej marki.
Towary krótkie: pończochy, chusteczki, szkarpetki, czapki i t. d.
Trunki różnego gatunku. Nasiona zawsze świeże od P. Nikodema. Obsługuje rzetelnie i możliwie najtaniej.
Poleca również swoją **SIECZKARNIE**

Z powodu wyjazdu obecnego właściciela do Europy są na sprzedaż:

2 szakry po 10 alkrów, oddalone 5 km. od stacji Darizon na „Serra do Tigre” Ziemia najlepszej jakości. Na jednym z tych szaków jest nowy dom mieszkalny z kuchnią, duży magazyn, siódła, stajnia ogrodz. drutem. Jest dobra czysta woda, duży pomarańczowy sad dający już owoce (przeszło 1000 pni) iakoż dużo innych owocowych drzew: jabłonie, grusze, japońskie śliwki, włoskie orzechy i winogrono. Ziemia są ogrodzone drutem.
CENA BARDZO PRZYSTEPNA
Zgłaszać się pod adresem:
Michel Babirecki — Darizon — Parana

Potrzeba robotników do robienia klat do plotów, płaca od tysiąca 85—40\$000 i do rżnięcia kłocy do zapalek, płaca od metra kubicznego 4\$000. Również potrzeba wozów do wożenia z fazandy Dr. Emilio Vestefalen do o 10 kilome trów odległej Estação do Novo Capiwari. Płaci się 20\$000 od metra. Bliższa wiadomość u p. Damas Soares de Silva — Estação da Balsa Nova albo Francisco Enik na Estação do Nova Capivari. Zapłata każdego miesiąca.

CZYTELNIKU!

Czas najwyższy — zapłacić prenumeratę!

— **ZNACZENIE RASY MURZYŃSKIEJ W AMERYCE.** W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej murzyni przez setki lat nie posiadali żadnych praw; ludzie biali pomiatali nimi jak bydłem, wobec sądu nie mogli nigdy dochodzić swej krzywdy. O kim było wiadomo, że w żyłach jego krąży choć kropla krwi murzyńskiej, tego unikano jak zapowietrzanego. W ostatnich czasach jednakże usilne zabiegi murzynów odniosły ten skutek, że stosunki z białymi ludźmi polepszyły się, choć jeszcze nie są takimi, jakimi być powinny. Niedawno wielkie zjednoczenie murzynów w Chicago (Czkiego) obchodziło swój 25-letni jubileusz istnienia i przy tej sposobności podano do ogólnej wiadomości pewne liczby, które wykazują, że murzyni zdobyli sobie jednak już pewne znaczenie w kraju. Majątek wszystkich murzynów w ostatnich 25 latach podniósł się n. p. z 300 milionów dolarów na 1700 milionów. Wydatki na cele wykształcenia (szkolne) wzrosły z 10 na 32 miliony, na potrzeby religijne z 45 na 90 milionów. Nie mniej jak 20 000 murzynów są kierownikami przedsiębiorstw kupieckich; 2000 murzynów są aktorami, 50 budowniczych z wyższym wykształceniem, — 259 malarzami, rzeźbiarzami, nauczycielami sztuk pięknych; 315 — z nich 41 kobiet — redaktorami, pisarzami, sprawozdawcami, — 1967 duchownymi różnych wyznań wiary, między nimi 228 kobiet; — 207 aptekarzami, — 1063 i to 567 mężczyzn i 496 kobiet, nauczycielami na uniwersytetach. — Dentystów murzyńskich jest 1100, — 100 adwokatów i sędziów, muzyków 3800, inżynierów 200, fotografów 500, lekarzy i chirurgów 3500 i pielęgniarzy chorych 3200.

— **OWCA ŻYJĄCA BEZ WODY.** W Kalifornii wysoko w górach żyje pewien gatunek dzikiej owcy zwany „bighorn” (czyli gruborożec), który obywa się bez wody, bo w owych wysokościach wody w ogóle nie ma. Żywi się on zato roślinami zawierającymi wiele płynu i to mu do życia wystarcza. Ludzie tamtejsi opowiadają, że owca ta może zeskakiwać ze znacznych wysokości bez obawy wszelkiej, bo zawsze pada na grube rogi, które zderzenie wszelkie łatwo wytrzymują.

— **OLBRZYMI OKAZ ZWIERZĘCIA PRZEDPOTOWEGO.** W Beldzystanie (w Azji) znaleziono kości olbrzymiego zwierzęcia, które należało do gatunku zwierząt ssących. Obliczono, że było ono cztery metry wysokie a długie ośm metrów i miało trochę podobieństwa do konia, tylko miało dłuższą szyję, a żywiło się liśćmi i gałęziami. O ile wiadomo, musiało to być największe zwierzę ssące na ziemi; były większe jeszcze, jak jaszczury, ale te nie należą do zwierząt ssących.

— **KTO JEST WYNAJAZCĄ AUTO-MOBILU.** W Lotaryngji obchodzono tych dni 200-tną rocznicę urodzin Mikołaja Józefa Cugnot (czyt. Kynjo), który w roku 1769 pierwszy zbudował wóz poruszający się bez koni. Cugnot był wojskowym inżynierem i stąd był obeznanym z mechaniką. Wóz jego pomysłu poruszany był za pomocą pary, ale jeszcze był bardzo słaby. W godzinę zdołał ujechać aż 4 kilometry, ale co 5 minut musiał odpoczywać i zaczerpnąć nowych sił. Mimo tak powolnej jazdy Cugnot pewnego razu wyjechał wozem swym na mur co na-

turalnie nie posłużyło ani maszynie ani murowi; Cugnot sam na szczęście uszedł cało.
— **NAJSTARSZY ZABYTEK JĘZYKA POLSKIEGO.** W bibliotece seminarjum duchownego w Pskowie odkryto bibliotekę starodawnych rękopisów wschodnich, pisanych w języku arabskim. Między starymi pergaminami znajduje się tekst Koranu z wieku 10-tego. Na marginesie arabskiego tekstu znajdują się głoski w języku rosyjskim i polskim. Pochodzi one z początku 11-go stulecia, są więc najstarszym zabytkiem języka polskiego, o sto lat wcześniejszym niż wszystkie inne zachowane teksty. Odkrycie w seminarjum pskowskim ma doniosłe znaczenie dla polskiego językoznawstwa i niewątpliwie zainteresują się niem polscy uczeni filologowie.

Wesoły kącik.

TU GO NIEMA.

Pan Majer wpada do mieszkania, aby poszukać adoratora swej żony. Otwiera jedną szafę i zamyka.
— Tu go niema.
— Otwiera bielizniarkę i zamyka.
— Tu go niema.
— Wściekły otwiera wreszcie szafę na korytarzu i tu widzi rezolutnego dzentelmena, który trzymając wyciągnięty ku niemu rewolwer.
— Blyskawicznie pan Majer zatrzaskuje drzwi za sobą.
— Tu go też niema.

KRECENIE KURKA NIE WINNE.
Pijany do r. bitnika, który kręci kurek przy widocznym ulicznym; „Ty wy waszem kręcieniem sprawiacie że ulica tak się wciąż chwije, to tam to nadzi!”

Jaka Męka przy bólach i rwaniu w uszach! Najstraszniejsza to męka, a zwłaszcza, że nie pomogą żadne zewnętrzne okłady. Prawdziwym lekarstwem w takich wypadkach jest tylko

CAFIASPIRYNA.

W kilku chwilach po użyciu następuje całkowita ulga. Takie same błogie skutki sprowadza cafiaspiryna przy bólach głowy, zębów, neuralgii, przy różnych przypadłościach wynikających z przeciążenia umysłowego lub z nadużycia trunków. Nie szkodzi ani na serce ani na nerki. Przy zakupie tego znakomitego lekarstwa prosimy dobrze uważać na następujący krzyż firmy „Bayer“.

Licenciado pela Directoria Geral da Saude Publica sob o N. 286 em 7-10-1916.

A PROPAGANDISTY - 686

NA SPRZEDAŻ ZIEMIA NA LOTY

Informacje udziela Herman Johnscher, Kurytyba, Rua Conselheiro Carrão 23, Esquina Rua Paulo Gomes 18.

Dr. Ulysses Vieira

Adwokat Rua Carlos de Carvalho 87 KURYTYBA

Dr. Antoni Rydygier (Ruediger) Kurytyba

Prof. Dr. Antoni Rydygier (Ruediger) specjalista w chirurgii, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

Przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy Avenida 7 de Setembro N. 69 (rożniak rua Ratcliffe) od godz. 3 do 5.

APTEKA TELL DROGERJA

SIGEL ETZEL E CIA. KURYTYBA - ULICA 15 DE NOVEMBRO 93 Pod kierownictwem aptekarza K. Kleemanna.

Table with 4 columns: TELL, TELL, TELL, TELL. Lists various medicines like Elixir Purgativo, Elixir Peitoral, Vermicida, Farby.

RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDKO SUMIENNIE I TANIO

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne Mówi się po polsku

Skład drzewa budowlanego, desek, łat, balików po cenach niskich

KURYTYBA

Rua Viscondede Guarapuava 203

SOCIEDADE COMMERCIAL LIMITADA

Dom Handlowy Polski

Bacność, bacność Kolonisto!

Dokąd przyjeździecie? Do Kurytyby po sprawunki! A gdzie staniesz, gdzie będziesz kupował? Na naszej ulicy, Bonifacio, gdzie co sobotę nasze gospoście z Abranches i Kandydy wozami stawają i kupują co serce i kieszeń pozwolą.

Tam szczególnie nam się spodobał dom handlowy kupca Luiz Rose, gdzie można tanio kupować wszystko potrzebne do kuchni i gospodarstwa.

Jak mówią, p. Luiz Rose temi dotami otrzymał nowy transport towarów i narzędzi z Anglii, Ameryki, Niemiec a nawet z Polski, szczególnie żelazstwa które nasz kolonista potrzebuje.

Spisać wszystkie towary domowe i gospodarskie, które ma na sprzedaż p. Luiz Rose, napelniloby się sporo papieru. Najlepiej kolonista sam z gospościa wstąpi do sklepu wybieraj i kup czego potrzebujesz.

LUIZ ROSE

Dom handlowy maszyn i narzędzi rolniczych, sprzętów domowych i porcelany

Kurytyba, ulica José Bonifacio N. 8

Dop.: Poleca się także najlepsze sztuczne nawozy

Żelazo sztabowe—okucia, narzędzia dla kowali, stolarzy i wszelkich innych rzemiosł, szkło do okien, farby, towary emaljowane i fajansowe, drut kolczasty, łańcuchy, Maszyny Rolnicze, jak n. p. plugi, włóki, brony, drapaki, sieczkarnie, młóczkarnie, marteże, łopaty, rydle, kopaczki, siekiery, kosy i t. d.

W wielkim wyborze!

Po cenach przystępnych!

CASA METAL

Jose Hauer Junior & Cia. Curityba - Rua 15 de Novembro N. 44

Towarzystwo niemieckie żeglugi morskiej

Hugo Stinnes Linien:

EUROPA - BRAZYLJA - ARGENTYNA - MEKSYK

Komunikacja bezpośrednia do Gdańska

Statek „ARTUS“

Odjeżdża ze Santosu do Hamburga dnia 29 listopada

Najbliższe odjazdy statków ze Santosu

Table with 3 columns: Statek, do Buenos Aires, do Europy. Lists ships like Holm, General Belgrano, Artus.

Powyższe okręty posiadają kabiny 3-iej klasy Sprzedaż biletów do wszystkich większych miast Europy a także biletów dla chcących przyjechać z Europy, (tak zwanych bilhetes de chamada) oraz wszelkie informacje co do podróży udziela Agent towarzystwa

Carlos Luhm Curityba, Rua Riachuelo n. 52 Caixa postal n. 48

Mówi się i odpowiada się na listy w polskim języku

Banque Francaise et Italienne pour L'Amérique du Sud

CENTRALA: Paris, Rue Holey, 12

AGENCJA w Reims i St. Quintin

BRAZYLJA - Filje: S. Paulo, Rio de Janeiro Santos, Curityba Porto Alegre Pernambuco, Rio Grande do Sul.

Agencje: Araraquara, Barretos, Bebedouro, Botucatu, Caxias, Espirito Santo do Pinhal, Jabu, Mococa, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, S. Carlos, S. José do Rio Pardo i S. Manoel.

ARGENTYNA - Agencje: Buenos Aires i Rosario de Santa Fé.

URUGUAY - Montevideo CHILI: Valparaiso i Santiago

PERU - Banco Italiano-Lima Callao, Chincha Alta, Mollendo, Arequipa.

COLOMBIA - Banque Francaise et Italienne du Columbia-Bogota.

Zalazwia się w wszystkie operacje pieniężne przyjmując depozyty na termin określony i na rachunek bieżący, placąc najwyższe procenty.

Agencja Banku XX Commercial Italiana w Kurytybie mieści się we własnym budynku przy ulicy 15 de Novembro.

ESCOLA PRATICA DE COMMERCIO

Praktyczna Szkoła Handlowa

Kurytyba - ul. Dr. Muricy N. 103 (sob.)

Filja: Rio de Janeiro, rua S. Jose 106

Jedyna szkoła która gwarantuje doskonałą naukę handlową, albowiem posiada zorganizowane biura dla nauki technicznej: tartakowej, bankowej i przedsiębiorstw herwy maty. Kompletny kurs 15 miesięcy. - Nie wymaga się egzaminu wstępnego Wpisy mogą być uskutecznione każdego czasu Uczy się także pisanie na maszynie

POLECAMY

MAPY PARANÁ

w 7miu kolorach we wielkości 50X70 ctm.

TANIE WYDANIE

Cena po 3\$000 i 2\$500

W tusinie 2 mapy darmo! „Gazeta Polska”, Curityba Caixa B.

Siemniki z rozmatłego materiału Materace druciane ul. M. Floriano Pelkoto N. 47 AUGUSTO HELEN Fabryka żelaznych

Dom obuwia

ANTONI MARTES

Largo 19 de Dezembro N. 1. (przy mercado) sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich. Rozmaite fasony. Przypjdźcie i przekonajcie się!

Todeschini & Irmaos

Fabryka ciast pożywnych, fuby kukurydzianej i kawy mielonej. Wielki młyn do maki żytniej. Avon. 7 de Setembro 242 - 245

Dr. Espindola

Rezydencja i konsultorium ul. Marechal Deodoro N. 46. Przyjmuje od 12 do 16 po południu. Telefon 151.

DO SPRZEDANIA SZAKIER

wśród mieście Kurytyby, mający 60X80 metrów obwodu, z domem stością ogrodzeniem i t. d. Informacje udziela się przy Av. Vicente Machado 26 w Kurytybie.

Poleca się uwadze Szanownych Rodaków

POLSKI WARSZTAT

Kowalsko-Mechaniczny

przy ul. Barão do Rio Branco N. 19 w Kurytybie.

J. Piekarski, F. Pawlak i Ska.

Wykonuje się wszelkie reperacje: maszyn parowych, automobili, dynamo maszyn, motorów elektrycznych, powozów, wozów, bram, ogrodzeń, narzędzi rolniczych i t. d. oraz wszelkie roboty, wchodzące w zakres mechaniki i kowalstwa. Podejmujemy się instalacji pomp i przewodów rurowych, oraz montowania maszyn. - W razie potrzeby na ządanie podejmujemy się robót na prowincji.

Druki litograficzne wykonuje szybko i tanio

LITHO-BRAZIL

Kurytyba, r. Riachuelo N. 61

LA A VILLE DE PARIS

J. AZULAY & Cia.

Pierwszorządna

Odzież

dla panów i dzieci

FABRYKA KAPELUSZY

ulica

15 de Novembro N. 21-23

Polska Apteka

„AURORA“

JANA MAZURA - Aquidabam 62

Krajowe i zagraniczne

lekarstwa:

Zakład Mechaniczny

Dr. Isaias Alberti

Avenida Assunguy N 95 - 97

Młyny zbożowe, kamienie młyńskie, koła, siła, piły i t. d.

Casa Jacob

JAKÓB GRINSPUN

Skład główny:

Rua 1 de Março No; 18

Fabryka i depozyt:

Av. Gândido de Abreu 121 Tel. 300

Wielki skład mebli, materałów, kolder i piaseczy nieprzemakalnych

Sprzedają na wypłaty!

Swoj do swego!

Rzeźnia polska

W. Kęsikowskiego

ul. Comendador Araujo 95

poleca swe wyśmienite wyroby jak koto kielbasy zwyczajne, krakowskie i t. d. Codziennie świeże mięso

Polski warsztat krawiecki

Franciszek Rybacki

w Kurytybie

ul. Comendador Araujo 29

Poleca się Szan. Rodakom do wykonania eleganckiej odzieży przy cenach niskich.

Krój najlepszy - Swoj do swego!

Dr. Archimedes Cruz

Lekarz operator i akuszer. Leczy sypilis i choroby pęcherza. Klinika dla kobiet i dzieci.

Konsultorium: rua Dr. Trajano Reis 3.

od 8 do 9 przed poł. i od 1 do 5 po połud. Na wezwanie w każdą godzinę dniem i nocą.

Casa Daitschman

Mauricio & Irmao

Kurytyba

Avenida Luiz Xavier 3

poleca

Meble wszelkiego rodzaju

z własnej fabryki

jako to bufety, stoły, krzesła łóżka, materacy i t. d.

po cenach najniższych

Dr. Mirosław Szeligowski

Były asystent klinik europejskich
Lekarz i operator
DOKONUJE WSZELKICH OPERACJI CHIRURGICZNYCH I KOBIECYCH
 Leczy podług najnowszych sposobów. Bada za pomocą promieni Roentgena.
 Posiada własną pracownię do badań mikroskopowych i badań krwi na choroby ukryte.
Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie w swej klinice.
 Rua São Francisco n. 25 - Kurytyba

Baczność!

Najsmaczniejsze piwa ma tylko browar
„ATLANTICA”

Konrad Chyła

KURYTYBA, - AQUIDABAM 68
 poleca
Mięso wołowe i wieprzowe
 oraz
kielbasy, salcesony i t. d.
Drogeria i apteka
Minerva
 Maximo & Cia
 Kurytyba, Plac Tiradentes 57
 Wielki skład krajowych i zagranicznych lekarstw.
 Posiada na składzie najlepsze środki przeciw robakom w kiszkiach, przeciw kaszlowi i t. d.

Dr. Carlos Moreira

Klinika medyczno-chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła.
 Konsultorium: ulica Marechal Floriano n. 19. Rezydencja ul. Visconde de Nacar 85, Telefon 388

Zakład Stolarski HUBERTO SCHOLLE

Kurytyba
 ul. Assunгы n. 107 ul. Itararé
 Wykonuje całkowite urządzenia kościelne, jakoto ambony, ołtarze, konfesjonały.

Jaek Dromlewicz
 Zęby sztuczne z podniebieniem i bez, w złocie i kauczuku. Plombowanie i wyjmowanie bez bólu.
 Robota pierwszorządna Ceny przystępne. Przy ul. Riachuelo n. 8. 015

KRAWIEC POLSKI

J. Wiśniewski
 Ul. Trajano Reis N. 14
 Wykonuje ubrania elegancko i tanio.
KRÓJ NAJNOWSZY
 Swój do swego!

Dominik Kurecki

Polski zakład krawiecki przy ul. Muricy N. 61
 Wielki wybór materiałów na ubranie. Zamówienie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny.
Robota gwarantowana
CENY NISKIE.

Koloniści z okolicy Kurytyby!

Przyjeżdżając do miasta zwiedzicie

Jana Kubisa

przy placu Coronel Encas N. 4

Ma na składzie wszelkie towary kolonialne i tytoniowe oraz napoje.
 Można też dostać śniadanie, ciepłą kawę i smaczne przekąski.
 Swój do swego!

Gry towarzyskie

jako to: Lotto z 48 kartami czach Ping-Pong i t. d. Football, „Mały konstruktor” skrzynki z materiałem budowlanym Welocipedy, ozdoby na choinkę, zabawki dla dzieci w wielkim wyborze, wózeczki dla dzieci i do lalek, automobile, torby dla dzieci szkolnych, wonne mydła i wody i rozmaite inne rzeczy
 poleca
CASA BICHELS
 Kurytyba, rua 15 de Nov. 70

„Cervejaria Cruzeiro”

Najlepszy browar w Kurytybie poleca tu i na prowincji piwo własnego wyrobu po najprzystępniejszych cenach marki „Cruzeiro”, „Pilsen”, „Pomba”, „Escurinha” i inne.
 Kupuje dla własnej słodowni jęczmień w rozmaitej ilości i płaci najlepsze ceny.
KURYTYBA - CAIXA POSTAL 108

„A VENCEDORA”

Fabryka karmelków i cukierków różnego gatunku, takich i droższych owiniętych w papier („ballas”), malinowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananasowych, truskawowych, bananowych i mlecznych.
 Prócz tych mam jeszcze inne gatunki specjalne, nowe go formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.
 Uprasza Sz. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
Franciszek Bachowski.

CORITIBA - Rua Cabral Nr. 53 - PARANA.

Fabryka cukierków

„AURORA”

Józefa Kuli.

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i karmeli owinięte w papier („ballas”) we wszystkich odmianach.

Ulica Martim Affonso nr. 16.
 Coritiba - Paraná - Brasil.

Aniliny i farby niemieckie

Marki BAYER

do farbowania zwłaszcza wyblakłych rzeczy, w paczkach z drobnymi wskazówkami i w skrzynkach po 1 kilo, we wszelkich kolorach, jakoteż farby anilinowe do kapeluszy, skór, wytworów roślinnych i napojów.

ISIS BICHOROL

najskuteczniejszy środek do wyteplenia robactwa wszelkiego rodzaju

CARLOS LUHM

Rua Riachuelo 52 - Kurytyba - Parana - Brasil

CASA IDEAL

ALBERTO C. ELIAS

CURITYBA - PARANA - BRAZIL

rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry)

Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej obok rzeźni Garmatra

FILA: Rua 15 de Novembro N. 31

Ogromny wybór obuwia

wszelkiego rodzaju po cenach najniższych

SPECJALNOSC

Kalósze Wykonane na wzór trzewików do sznurowania
BARDZO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE
 UWAGA: Obuwie sprzedaje się pod gwarancją to jest gdy się okaże jakaś niedokładność czyli niestrawność obuwia udowodniająca winę fabrykacji to takie małe naprawy wykonuje się darmo

Hotel Jana Wilczyńskiego w Kurytybie

Podaje do wiadomości Sz. Rodakom, przyjeżdżających do Kurytyby, iż hotel mój i restauracja znajduje się przy Praça Tiradentes N. 9 (1-sze piętro).

Przyjezdni otrzymują każdej chwili za wyższą lub niższą opłatą wygodne i dostatnie pomieszczenie wraz z utrzymaniem. Ceny umiarkowane.

Przyjmuje również stolowników stałych. Potrawy, smaczne, zdrowe i tanie.

SWÓJ DO SWEGO!!!

Uprasza się Szanownych Rodaków o liczne odwiedzić!

Jan Wilczyński.

Wielki Sklep Polski Marcina Szyndy & Ska

Plac Tiradentes N. 19

ma zawsze na składzie: mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzenki i konserwy owocowe.
 Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach

Kupuje produkta rolne jakoto: kukurydzą, fasolę, ziemniaki, masło, jaja, drzewo itp.

SPZEDAŻ NA KOLONJE HURTOWA I DETALICZNA

CENY PRZYSTĘPNE

Posiada filje w Thomaz Coelho i Araukarji

Największy wynalazek dla leczenia syfilisu Elixir „914”

wznany przez Narodowy Departament zdrowia publicznego pismem dn. 21 lutego 1916 roku, nr. 28

Zwalcza skutecznie syfilis bez niebezpieczeństwa dla iniekcji. Jest energicznym środkiem, czyszczącym krew i lekarstwem owielkiej wartości. Już przy użyciu trzeciej flaszeczki objawy chorób nawet poważnej syfilisy: plamy, fistuła, pryszczki, wrzody i reumatyzm, znikają jakby je ręką odjął. U 95% mężczyzn zonatyh którzy za czasów kawalerskich chorowali na choroby sekretne choroby te pozostają chronicznymi i to jest przyczyna, że tysiące kobiet zamężnych cierpią na rozmaite niedomagania kobiece nie wiedząc zupełnie co te choroby spowodowało.

3 flaszeczki wystarczą zupełnie do odzyskania waszego zdrowia i uratowania waszych dzieci od przybyłych następstw.

Dla dzieci syfilistycznych jest „ELIXIR 914” najodpowiedniejszym lekarstwem, ponieważ nie atakuje żołądka i jest przyjemnym w użyciu. „ELIXIR 914” nabyć można we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Brazylii.

Główny skład Galvão e Cia S. Paulo, Av. São João 145

Szanowne Panie!

W ciągu 4-ech godzin uwolnić się możecie od kolek macicznych, jeżeli używać będziecie „FLUXO SEDATINA”

uznana przez Narodowy Departament Zdrowia Publicznego, pismem dnia 28 czerwca 1915 roku, Nr. 67.

„Fluxo-Sedatina” jest jedynym znanym produktem leczniczym, którego skutek jest najszybszym w leczeniu niedomagania kobiecych. Kolki maciczne leczy w ciągu 4-ech godzin. Używany 15 dni przed porodem, ułatwia poród zmniejsza bólesci porodowe i kolki, i zabezpiecza życie kobiet przed następstwami krwotoków, tak częstych przy porodach... Przy innych chorobach kobiecych „Fluxo-Sedatina” działa zawsze skutecznie i leczy wszystkie niedomagania kobiece.

Zaleca się lekarzom i akuszerkom.

Jedyni depozytariusze:

Galvão e Cia São Paulo Avenida São João 145.

Towarzystwa francuskie Zegluzi Morskiej.

„Chargeur's Reunis” „Sud Atlantique”

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Hawre i Bordeaux.

Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospiesznymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonymi dla emigrantów, którzy znajdują jak najwygodniejsze pomieszczenie.

Statki mają do dyspozycji kabiny III klasy.

Podróż do Polski odbywa się z Santos albo z Rio de Janeiro do Le Havre a z Le Havre do Gdyni statkiem „Pologne”.

Najbliższy odjazd do Europy

	Z SANTOS	Z RIO DE JANEIRO
• BELLE-ISLE	20 października	21 października
• MOSELLA	21 „	22 „
• LIPARI	30 „	1 listopada
• EUBEE	8 listopada	9 „
• MASISILA	13 „	14 „

Sprzedają biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski do Brazylii t. zn. (bilhetes de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela

AGENT

Ignacy Kasprowicz

Avenida Luiz Xavier N. 28, Kurytyba.

Chciecie kupić dobrej ziemi?

Proszę zgłosić się do niżej podpisanego, a dostaniecie jaknajlepszą i tanią ziemi do uprawy, także i lasu herwalowego lub piniorów. Co do ziemi dla kultury: las potingowy, drzewa cedry, gabriuwa, guawiroba, jednym słowem jaknajlepszej jakości ziemia do sadzenia.

Ziemia ta oddalona 18 kilometrów od União da Viçosa przy drodze kolejowej, która łączy to miasto z kolonią Cruz Machado.

W większej ilości kupna daje się opust od 5 proc. do 10 proc. Sprzedaje się także ziemię koło Paulo Frontim gęsty las, ziemia do sadzenia i herwę Sprzedaje się duże ilości jak na szakry.

Zgłosić się jaknajprędzej, bo ziemia drożeje!

Michał Babirecki - Dorizon - Parana

Nasiona z Polski

znane są już w następujących stanach Brazylii: Espirito Santo, Goyaz, S. Paulo, Parana, Sta Catharina i Rio Grande. — Wszędzie w tych sześciu stanach, czy to na wyżynach czy nizinach gorących, dają znakomite wyniki i uznane są za

najlepsze nasiona

Wszędzie żądamy tylko polskich nasion. Nie kupujmy innych!

Paweł Nikodem Skład nasion z Polski w Kurytybie, Parana, Travessa Zacharias, 5
 Wyślka koleją lub pocztą do wszystkich miejscowości w Brazylii

